

Felsőmagyarországi HÉTFOI ÚJSÁG

Galgóc és Vidéke

Előfizetési árak: 1 évre 10 kor., 1/2 évre
5 kor., 1/4 évre 2 kor. 50. — Néptanítóknak
félárért. — Hivatalnoknak 1/4 évre 2 kor.

Megjelenik minden hetfőn

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Galgócon
Ferencz József és kispiacz sarok.
Nyomatott a laptulajdonos nyomdájában.

Szülői gondok.

Pár nap még és az ifjuság szabadságának vége. Két hónapos pihenés után ujult erővel megkezdődik a szellemi munkálkodás, melynek gyümölcse a későbbi boldogulás lesz.

Az alap tanulmányok elvégzése után a szülők legnagyobb gondja gyermekeik pályaválasztása. Természetes dolog, minden szülő a maga gyermekének jövőjét biztosítva látni akarja, ezért ha kell adozattól nem retten vissza, sőt — még erejénél felül is „többet mer” — többet tesz, mert — ez a hiba — minden szülő gyermekének jövőjét — a magáénál jobban — kényelmesebbnek megalapítani akarja s e cél miatt a végletekig is megy, gyakran — túlzás nélkül állítható — saját tönkrejutását is eredményezheti a szülőknek ezen szertelen kívánsága. Szertelen a kívánság a szülők részéről s ezt mentegetni akarják azon kitételrel „ez a mai kor kívánalma.” A „kor” talán sok tekintetben hibás, de gyermekeink kiképzésénél teljesen ártatlan, a mai protelárságot nemcsak a szülői szívek szeretete, hanem ép az ő foglalkozásukban való kedvtelenség s annak becsmérése idézi ezt elő.

Egyetlen szabály, — a mely eddig kivétel nélkül áll, hogy valamennyien azt akarjuk, gyermekeink ne a mi pályánkat vagy foglalkozásunkat válassza, mert az háladatlan, nem fizetik a társadalom nem becsüli, nincs pihenője stb. okok folytán idonitjuk már kiskoruk óta gyermekeinket olyaténkép, hogy már az ovodás gyermek — ha kérdezik csak — legalább egyetemi tanár akar lenni. Nem a tehetség — annál kevésbé az akarat — mondatja ezt az aprósággal, hanem a szülők vágya s ennek folytán azok korai s szuggesztívója folytán — korának s eszének nem megfelelően gondolkodik a gyermek, a szülők pedig kéjesen ringatóznak azon büszke önértéssel, gyermekünk végtelen okos — innen származik azon közmondás is: „a mai világban egyáltalában nincsenek gyermekek.”

Dehogy nincsenek! Vannak bizony, csak a szülők változták meg téves gondolkodásuk folytán, a melyből visszás helyzet származott s hatását már most is észlelni lehet, de legfőképp tehetetlenek vagyunk akkor, mikor mi — mint szülők — gyermekeinket pályára „léptetjük” s nem — tekintetbe véve számtalan fontos érvet — pályát választunk, mert utóbbi esetben a szülők hiúsága lenne esetleg megsértve a

melynek pedig nem szabad megtörténnie, még akkor sem, ha a gyermeke a kikényszerített pályán nem is érzi magát elég erősnek s arra rátermettnek.

A kereskedő — ha csak teheti — gyermekéből mindent — csak ép kereskedőt nem farag, a hivatalnok pedig — legfőbb szegénynek tartaná, ha gyermekéből iparos vagy kereskedő válnak, azon van, hogy valami más hivatalt szerezzen számára, a mely talán az övével sem ér föl, gyermekének nincs is tehetsége sem akarata, mindegy a szülői önkénynek győzni kell, mert ő úgy érzi — s ez, a mi eléggé nem ostorozható — evvel ő tartozik társadalmi állásának, vagy saját hivatalának.

Az iparos meg világért sem akarja iparost nevelni, mert — úgy mond — ő kintlódik, de gyermekei éljenek könnyebben, úgy mint a hivatalnokok, ezt megkívánja nemcsak az ő szülői szeretete (?) hanem a mostani „kor” is. Így aztán megkezdődik a kapkodás a pályák után s midőn a gyermek itjává serkent, s vissza vagy lelépni már — anyagiak miatt — a pályáról nem lehet s ha lemarad az óriási verseny folytán, kezdődik az elkeseredés, a szülők veadaskodása, az önmeghasonlás, mely aztán — tanúrá a statisztika — a legszomorubb s tragikus eseteket statálja, mikor aztán vigaszul, e vagy mentségül a „kort” ráncigálják elő.

A hiba azonban sem a korban sem a gyermekekben, hanem bennünk — a szülőkben van, mely a hiúság és az álszeretet folytán származik.

A szülők kötelessége elsősorban saját hivatásukat s foglalkozásukat gyermekeik előtt is megbecsülni, nemcsak azért, mert kenyeret ad, hanem, mert ez — a gyermekeknek a szülői iránti tiszteletből — a szülők foglalkozása.

A gyermek előtt becsüljünk minden foglalkozást, míg ő alapismerteket sajátít el, ne tudjon pályák között különbséget; a tanulásban tanusított lassu előmenetelnél ne legyen fenyegetés az, hogy ha szülőknek szót nem fogad a gyermek, ilyen vagy olyan iparos lesz belőle, mert ez nemcsak elkedvetleníti, hanem már gyermekkorában lenézi az említett ipartűzőket, kiről — a gyermek észjárása szerint jogosan — ő feltételezi, hogy az illető iparos gyermekkorában szintén rossz s korlátolt volt. Az ily fenyegetések — későn bár — de megboszulják magukat, de akkor már tönkre van téve a gyermek jövője s a szülők keserve is teljes.

Alapismerteket — bizonyos fokú műveltséget mindenkinek elsajátítani kell. A szülők azonban ne idomítsák gyermekeik eszmemenetét; a természet majd úgy is kifejleszti s ha a serdülő ifju — ki azelőtt minden munkát becsülni tanult, kiváló tehetsége lesz s a továbbtanuláshoz lesz kedve nem a rákényszerítés, hanem egyéni természetes ambíciójánál fogva, akkor lépjen az általa választott s mindenestre nehezen s hosszú idő múltán elérhető pályára, ha azonban az ifju a kereskedői vagy ipari pályára iránt bir előszeretettel akkor ezen hajlamát a megnyilatkozott irányban kell fejleszteni, előtte a becsületes munkát dicsérni s igazán szívből örülni az ilyen gondolkodásnak is.

Az ilyen módon gyermekeink — szakmájukban kedvvel tanulva — örülni fognak az életnek; becsülni fogják foglalkozásukat, tisztelendik azon embert — ki bár nehezen küzd, de becsületes, nem lesz oly szomorú a statisztika, a napilapok nem telvél öngyilkosságokkal s nem lesz szükség a „kort” hajánál fogva előráncigálni.

A szülők öröme gyermekeik megelégedettségét látva — őszinte és tartós lesz; gyermekeink a haza s társadalom javára — munkálkodva derék polgárokká válnak a munkát megbecsülik, igaz műveltséggel bírnak, mert a munka megbecsülése az igazi műveltség csálhatatlan fokmérője.

Az a fehér szegfű.

Az a fehér szegfű
Amit egyszer adtál,
El van az bővölve
Édes, drága kislány.

Megverted a szemed
Fényes sugarával;
Elbűvölted ajkaid
Mézédes szavával.

A szívedet adtad
Nekem ide veled,
Fogadd az enyémet,
Örökös cserébe:

Miklóska László.

HIREK.

— **Mánás eljegyzés.** Gróf Ap-ponyi Lajos udvarnag és neje sz. Scherr-Phoss Margit grófnő palotahölgy és csillagkeresztes hölgy leányát, Teréz comstest, eljegyezte br. Jenkey József néhai br. Jenkey István és neje szül. Eötvös Jolán bárónő fia.

— **Képviselő választás.** Nagytapolcsányon gróf Hunyady László képviselő lemondása folytán, kép-

viselő választás lesz, mely alkalommal hivatalos jelöltül — valószínűleg Landauer Béla lép föl, ki, ha a tudósítások megbízhatók, a kath. néppártnak egy megtért báránycájja.

— **Athelyezés.** A nyitrai mkir. pénzügyigazgatóság Miklóska László és Zdeborszky Oszkár fővigyázókat Galgóczról Holics- illetve Miavára helyezte át.

— **Iskolai értesítés.** A helybeli izr. népiskolában a jövő 1908—09. tanévre a beiratások f. é. augusztus hó 31-én, továbbá szeptember hó 1. és 2. napjain délelőtt 9—12 és délután 2—5-ig eszközöltetnek. Tandíjmentesség vagy a tandíjnak részbeni elengedése iránti folyamodványok az iskolaszékhez címezve a beiratások alkalmával nyújtandók be. Az iskolaév ünnepélyes megnyitása szeptember hó 3-án d. e. lesz délután pedig a rendes tanítás veszi kezdetét.

— **Honvédezred áthelyezése.** A katona körökben szó van arról, hogy a honvéd gyalogezredet Nyitráról alkalmasabb helyre áthelyezik még pedig azért, mert az ezreddel Nyitra városa mostohán bánik. Egy ezred áthelyezése igaz nem megy oly könnyen, de mindenestre a városi képviselőtestület közönyéről tanusodik, hogy egy katonaezrednek jogos s méltányos óhajait még kellő figyelemre sem méltatja.

— **A kivándorlás ellen.** A belügyminiszter a törvényhatóságokhoz rendeletet intézett, mely elrendeli, hogy a megye alispánja a kör- és községi jegyzőkhöz köriratot intézen, hogy a kivándorlás közvetítésétől szigorúan tartózkodjanak s ha kivándorlási ügynökök tartózkodnak a helységben, azok működését szemmel tartás s a felettes hatóságnál azonnal jelentést tegyenek.

— **Kossuth nyitány.** A „Mezey színtársulat” tehetséges karnagya Kossuth Ferencz tiszteletére nyitányt komponált, melyet az illusztris vendég élvezettel s meglegeződéssel hallgatott végig; Az előadás után a karnagnak a szépen sikerült nyitányért köszönetet és elismerését fejezte ki.

— **Gyártelep Nyitrán.** Legújabb híradás szerint Nyitrán konzervgyár létesül s már 1909-ben át is lesz adva a forgalomnak. Mindenütt haladás, csak ép mi maradunk s míg mások városuk érdekében mindent megtesznek, addig a mi büszkeségeink másutt alapítanak gyártelepet, mi meg nagyra tarthatjuk magunkat mert mi is haladunk csigalépésekben bár de — rákmódra.

— **Kossuth Ferenc** állapota mint örömmel értesülünk mindinkább javul úgy, hogy ő excellenciája már a jövő hét vége felé teljesen felgyógyulva fogja Pöstyén fürdőt elhagyni.

— **Ebéd Erdődy Imre grófnál.** Pöstyénfürdő tulajdonosa Erdődy Imre gróf és neje szül. Mígazzi Irma grófnő aug. 20-án nagypöstyéni kastélyukban Kossuth Ferenc tiszteletére ebédet adtak, melyre a miniszteren kívül Wilczek Frigyes gróf főispán és neje, valamint Benyovszky Sándor gróf orsz. képvis. nejevel és Fodor Kálmán dr. közeg. tanács, orsz. képvis. hivatalosak voltak.

— **Drága szónoklás.** Dr. Ivánka Milán a bazini kerület országgyűlési képviselője, a pozsonyi esküdt bíróság által 1000 korona pénzbüntetésre s egy évi államfogházra ítéltetett el, mert egyik beszédében — a hol különben sok tarkabarkaságot összebeszél — a magyar állam eszme ellen izgatott s a kir. ügyészség Báthori Vincze csendőrmester feljelentésére elene vádat emelt.

— **Zsebtolvajok.** Szaporodnak a zsebtolvajok; különösen Nyitra — úgy látszik — tág terük van a gyakorlati ténykedésre. Az ottani rendőrségnek sikerült a zsebmetszőket elesíteni, kik ha aztán rövid ideig kipihenik magukat régi kedvvel és ujlut erővel látnak munkájukhoz.

— **A végrehajtási novella.** A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara összeállította a régi s új törvény közti különbség rövid ismertető kivonatát, valamint a bejelentésekhez szükséges kérvény mintát szerkeszti meg. Ugy a kivonat, mint a kérvény mintája a kerületbeli ipartestületeknél bármikor megtekinthető.

— **A nyitramegyei szövetséget pártok Kossuth Ferencnél.** A kereskedelmi miniszter ma hétfőn fogja a nyitramegyei pártzövetséget audiencián fogadni.

— **Hüvös napok.** Pár nap előtt rövid esőzés állt be, ennek folytán egyszerre oly hüvös lett, hogy a felöltők előkerültek a szekrényekből s mikor senki sem lát nem tartjuk vissza magunkat s nem resteljük, hogy vaczogunk egy kicsit. Nem csoda tehát, habár mi is történik, minket minden hidegen érint.

— **Templomrablás.** Az érsek újvári vízi templomban már két ízben betörni akartak, de a rendőrség éberségének tulajdonítható, hogy a betörők munkája eredménytelen maradt. A tetteseket körözik.

— **Halálos verekedés.** Naszvadon egy korcsmában egy csekélység miatt két legény hajbakapott. Az egyik kést előrántva társára ugrott s a mellbe szurva ép szívéntalálta pajtását, ki azonnal holtan rogyott össze.

— **Borpótló.** Ha örömről van, áldomásozunk s ha bánatunk van ismét italba fojtjuk keserűségünket s bánatunkat. Jó italra van tehát szükség mindenkor. A szőlők tönkrementek s már-már felő volt, hogy e jó szokás is veszendőbe megy. Két év óta meg van oldva a gondot okozó probléma, bár borunk nincs, de van jó borpótlónk, a mely minden körülmények között megállja a helyét. A grófi uradalomhoz tartozó sörház két év óta szakavatott bérlő kezelése alatt

áll s rövid idő alatt sikerült neki a magyar ember izlését, bár ez a bort föléje helyezi mindennek, eltalálni. Kitűnő saját gyártmányú söre nemcsak jó borpótló, h nem minden tekintetben oly kiváló minőségű, hogy bár mily külföldi sörrel ár és minőség tekintetében kiállja a versenyt, ezt bizonyítja, hogy a galgóczi uradalmi sör, nemcsak helyben s környékünkön, hanem az egész felvidéken igen kedvelt cikk lévén a hasonló gyártmányokat csaknem teljesen kiszorította. A bérlő kézzelfoghatóan megcáfolta azon téves hiedelmet, hogy városunkban versenyképes gyártmányt előállítani lehetetlenség. Helységünkben az „Arany Szarvas” „Ujvilág” s a többi nagyobb italmérésekben csakis helybeli sörtartanak; mivel mást a fogyasztó közönség nem kér. A sörház bérlőjének eddigi törekvése — eltekintve a haszontól — csak dicsőretre méltó, az ő szakavatottságát kitűnő gyártmánya bizonyosággal szolgál arra, hogy városunkban gyárakat is lehetne felállítani, nem kell e célból — mint tették is — más városba sőt más megyébe menni. A kelendő sör tagadhatatlanul emeli az ugis csekély forgalmunkat, vajha a város javára megvalósulnának azon óhajok, hogy már ismeretlen idők óta tervezett gyártelepek létesülnének, mert munka lévén itthon is, nem kellene Amerikába vándorolni s nem olvashatnánk a napi lapokból onnan szerencsétlenséget, a hol legtöbbször a magyar munkás is áldozatává válik.

— **Uj lap a felvidéken.** Csacán a „Csacai Határőr” helyébe, mely a múlt év végén megszűnt, most új lap indul meg, melynek felelős szerkesztője dr. Eichenwald Gyula csacai ügyvéd lesz.

— **Szerződötetés.** A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara Leindörfer Joachim vegyész-mérnök általános ismert zsidó kémikus, vegyészeti tanácsadónak szerződötette, miről az érdekelteket köriratban értesíti.

— **A Felvidéki magyarosítás.** Magyarosítani és a magyar nyelvet nemzetiségi vidékünkön jogaiban fenntartani nemcsak a hatóságok, de az egész hazfias társadalom és különösen a néppel sűrűn érintkező, a hazafiasan érző kereskedők kötelessége. Ezen kötelességet jól teljesíti Galgócon egy nyomdatulajdonos, ki az e vidéken szokásos német vagy tót nyelvű nyomtatványokat oly módon igyekszik kiszorítani a forgalomból, hogy az eredeti kéziratokat saját költségén magyarra fordíttatja s így az idegen nyelvű nyomtatványokat használók azon kifogása is elesik, hogy ők a magyar nyelvet nem értvén, a szöveget nem bírják összeállítani. Ezel nemcsak a magyarságnak tesz szolgálatot, de a rendelők irányában is nagy előzékenységet tanusít. Ezen hazafias érzésű könyvnyomdatulajdonos *Szold Jakab*, ki a Galgócon 33 év óta fennálló könyv-és papirkereskedésnek tulajdonosa is, a kinek támogatása már a fenti okoknál fogva is a jó cél érdekében áll, és ezért mint megbízható, solid céget olvasóink figyelmébe ajánljuk.

— **Tragikomédia.** A rózsahegy medvehistoriából kómius poranyag ígérkezik. A medvét a munkáspénztári költségen, mely mintegy 100 koronát tesz ki, szentelték be

s temették el. A pénztár a temetési költséget követeli vissza. Seefried báró vadászától, mert ő ejtette el a medvét s így ő volt az egész tragikomédiának az okozója. A vadász természetesen fizetésről hallani sem akar, mert — úgy mond — ő elvégezte kötelességét jól, fizessenek azok kik kötelességüket könnyelműen s rosszul végezték el. Bármelyik fél is fizet nem kell sajnálnia a csekély áldozatot, mert ezáltal Rózsahegy hírneve tett szert, a mi a mai világban igen nehéz s tekintve az elért hatást s dicsőséget olcsón jut hozzá!

— **Legfinomabb valódi hártypapír befőtt gyümölcs be- kötésére legolcsóbb ár mellett kapható: Szold Jakab féle könyv és papirkereskedésben Galgócon Ferenc József téren a Zwebner féle házban.**

— **„Svāta Romana.”** címen új lap indul meg a felvidéken, melynek szerkesztői általános ismert pánszlav demagógok, előrelátók, mert ha egyik behívót kapna a vaczi fogházba a lap ne álljon szellemi vezető nélkül s ezért álltak 3 an össze, kik a lap szerkesztéséért aztán felelősek lesznek.

— **Az új szeszadó törvény** folytán úgy mint minden szesz ára, a világhírű Brázay sósborsesz ára is drágább lesz már szeptember hó 1-étől kezdődőleg. Azért mindenki saját érdekében cselekszik, ha szükségletét még e hó folyamán szeptember elseje előtt szerzi be. A Brázay sósborsesz — mint ismeretes — mindenütt kapható.

— **Aldomás után.** A baromvasárról hazatérve Bajmócz felé tartott egy odaváló atyafi, ki az „aldomás” hatása alatt zavarba jött az egyensúly törvényével ép egy patak rozoga hidján, ennek következtében a patak vizébe esett s ott — hála az esős időnek — a meggyülemlett s hideg vízben áposan megfürödve az arjárók segítségével kilubickolt a partra.

— **Az esős idő** folytán a gombák erdeinkben igen elszaporodtak s ismét óvatosságra inti a gomba élvezőket. Egy közeli helységben egy család ebéd után hirtelen rosszul lett s csak a gyors orvosi segélynek köszönhető, hogy a gombamérgezésnek komolyabb tragikus eredménye nem lett.

— **Az éjjel utazó közönség figyelmébe.** Prezlmayr Zsiga és Fia társasági-tulajdonos cég felhívja az éjjel utazó közönséget, hogy saját érdekében kérjen az omnibusz kalauzától jegyet, mivelhogy minden felmutatott 10 darab éjjel váltott jegy után 1 drb. ingyenjeggyel szolgál a közönségnek.

— **Motorjárat.** Weisz Sándor és Tarsa az itteni hatósághoz kérvényt nyújtott be engedélyért hogy Galgócz és Lipótvár állomás között esetleg más irányban is személy és teher szállító motorjáratot vezethessen. A hatóság kérelmének helyt ad, ha a benyújtandó tervezet a közérdeket előmozdítani fogja.

— **Tanulmányutról.** A székess főváros tanácsa Balla Bernát helybeli illetőségű, fővárosi tanítót 4 heti tanulmányutra — Németországba — küldte ki; tegnap a tanulmányutról hazajött s itthon marad néhány napig hozzátartozói körében.

— **Chronikus régi baj.** A Ferencz József téren — a hol a vízszükséglet a legnagyobb, már kb. másfél év óta a kut nem működik. Több ízben szó volt róla, sőt egyesek kérték is már a hatóságot, hogy e fogyatkozason segítsen, de eddig mind hiába! — Katonáknál szokás addig nem hisznek a regrutának, hogy beteg, míg — akár utolsó kenet nélkül is — az Urhoz nem tér. A főtéren víz nincs minden panasz hasztalan! Az új bírónak egyik legszebb program-pontja volt, a víz mizérián segíteni de — az eddigiekről ítélve a jó szándék nem válik tette. Előbb valami veszély fertőző betegségnek kell kitörnie, melytől aztán a süket fülek meggyógyulnak. Csoda, hogy az érdekelt lakosok jogos panaszait felsőbb fórum elé még nem vitték.

— **Öngyilkosság.** Horetzky Mihály szabó s ruhatisztító, Szt István napján a beregszegi uton menvén fürödni kívánt s bár ittas volt levetkőzött s a szabad vágban fürdött. A sebes ár elkapta, a szabó különben is jó hangulatban lévén, nem törődött vele s valószínűleg a Vág vizét szőlő nedűnek vélelte. Mondják hogy völegény is volt sőt a gonosz nyelvek (hisz olyanok mindig vannak) azt is állítják a fürdőzés csak úgy volt, hogy megszabadulhasson kedves menyasszonyától, ki őt nehézz szívvel de már vigasztalva — gyászolja.

— **Uj kamarások.** Br. Pongrácz Vincze miniszter tanácsos és br. Pongrácz Ferenc es. s kir. kamarai méltósággal lettek kinevezve.

— **Pöstyéni vendégek.** Kossuth Ferencz kereskedelemügyi minisztert múlt héten Wekerle Sándor miniszter elnök s Szerényi József állam titkár látogatták meg, kik a folyó ügyekről való tanácskozás után még aznap Bpestre visszautaztak.

— **Zellei lelkesválasztás.** A nyitrai ág. év. főesperes a felsőzellei év lelkesválasztást f. hó 26-án d. e. 10 óra tázté ki. A jelöltek Adamis Pál választási lelkész és Lajda Vilmos brezovai segédlelkész. A hívek — úgy halluk — Adamist fogják egyhangulag lelkészükkül megválasztani.

Telefon jelentések.

A „Felsőmagyarországi Hétfői Ujság” saját telefon jelentése.

Köpenik Wienban. Voit Vilmos — Köpenick százados — kinek szabadságolásáról múlt számunkban legelőször hírt adtunk, tegnap Wienba érkezett s az Apollo színházban fog bemutatkozni. A százados szándéka Budapestre is menni, a hol — még mielőtt lejárja magát — szintén szerepelni fog.

— **Tegnapi nap** folyamán egy nőszédelőg, ki igen sok ékszer csalafintaságaival magához kapartintott, a wieni rendőrség letartóztatott. A letartóztatás általános feltűnést keltett, mert a nő igen intelligens családból származik.

— **Osztrák magyar léghajó.** Reiszhidt és Dreher egy — egy millió koronát ajándékoztak egy osztrák-magyar léghajó felépítésére. Ezen ajándékhoz Rotschild báró is tetemes összegel járulni fog.

Már a daközön új beteg másik a két bete öltött, h közlemé jesszesev met a szedelme módok n

Már é szágban beteged több jell hazánk e szerint f szén, el néven is rium gen nek elő.

E bet burgonya ti, ismert végén, m augusztus lakon egy levélborb szhajlana nak, a került als vörösbe á bokor lev lassan elh

A levél kor kevés neki, men rendez te különböz teges bokr beteg bokr köldökhöz látjuk, hog töttek s e átmege a s ilyen beteg sen kikel, a a rendesné nak, a leve rús sainezó névények Ha ilyen be ből, meg ta szekben egy és dídnagys sige gumók i t csekély punák, re háner köz ülnek e a a fészekben

Ha má r visszamand sok esetben mégis kikán ezek aprá tól fog a fo gáspiro szín pirosig, szit mutatják. A eme metéke pudmerit ur bokrok latt szó sem chet Lárhae e betegség leve dást okozat Tekintve, fog nak; mint a gonyalisan ar pezi, — tektve

A burgonya két veszedelmes betegsége

Már a közelmúltban felhívtuk a gazdaközönség figyelmét a burgonya két új betegségére. Egyik a levélfodrosodás, másik a gyűrűsbetegség. Az idén mindkét betegség oly veszedelmes jelleget öltött, hogy kötelességünknek tartjuk e közlemény gyors és széleskörű elterjesztésével újból felhívni a gazdák figyelmét a burgonyatermesztés eme új veszedelmére s az ellene való védekezés-módok megismerésére.

Már évek óta jelentkezik Németországban a burgonyabokrok egy megbetegedése, amely évről-évre fenyegetőbb jellegűt ölt s amely, sajnos, már hazánk egyes vidékein is, tudomásunk szerint főleg az ország északnyugati részén, el van terjedve. Levélfodrosodás néven ismerjük e bajt, amelyet a Fusarium genusba tartozó fonálgombák idéznek elő.

E betegségnek, amely már hazánk burgonyatermesztését is erősen fenyegeti, ismertető jelei a következők: június végén, még inkább azonban július és augusztus hónapokban a burgonyatáblákon egyes növények felső levelei a levélborba mentében többé-kevésbé összehajlanak, szélöktől kezdve besodródznak, a levelelemek ily módon felülkerült alsó lapja a sárgától a sárgászöldbe átmenő színárnyalatot nyer s a bokor levelei felülről lefelé haladón lassan elhalnak.

A levélfodrosodás első jelentkezésekor kevés fontosságot tulajdonítottak neki, mert a beteg bokrok látszólag rendszeres termést adtak s a gumók sem különböztek, legalább külsőleg, az egészséges bokrok gumóitól. Ha azonban a beteg bokrok alatt termelt gumókat a köldökhöz közel kettészeljük, úgy azt látjuk, hogy az edények sárgá színt öltöttek s e sárga szín, ha a gumó kihajt, átmenő a szárazságnak edényeibe is. Ha ilyen beteg gumót elültetünk, az rendszeren kikel, csak hogy a fejlődő bokrok a rendszeren valamivel kisebbek maradnak; a levelek sodródása és sárgászöldes színvesztése korábban kezdődik s a növények korábban kezdenek elhalni. Ha ilyen beteg növényt kihúzzuk a földből, még találunk ugyan gumókat a fészékben, ezek azonban aprók, mogyoró és diónagyságúak, sőt még borsónagyságú gumók is találhatók. A termés tehát csekély s emellett a gumók gyakran puhák, rendszeren nem is stolonákon, hanem közvetlenül a földalatti száron ülnek. A apró gumók sok esetben még a fészékben ki is hajtanak.

Ha most ezeket a fejlődésükben visszamaradt gumókat ültetjük el, ezek sok esetben ki sem kelnek, ha azonban mégis kikelnek és bokrot fejlesztenek, ezek apró maradnak, leveleik kezdetől fogva fodrosak s a jelegzetes sárgászöld színű sötétbarnosáig a kékes-pirosig színvesztés összes árnyalatait mutatják. Alkalmunk volt a betegség eme jelét látni a pozsonymegyei pudmentői uradalomban, ahol a beteg bokrok latt vagy egyáltalán semmi, vagy csak borsónagyságú gumók képződtek, s hogy termésről egyáltalán szó sem lehetett.

Látva az ez elmondottakból, hogy e betegség leviselése milyen károsodást okoz a burgonyatermesztőknek. Tekintve, hogy a burgonya több iparágának, mint a szesz-, keményítő- és burgonyaliszttartásnak nyersanyagát képezi, — továbbá, hogy hazánk

egyedül táplálékul szolgál, beláthatjuk, hogy mekkora veszedelmet jelenthet a burgonyatermést teljesen megsemmisíteni képes eme betegség nemcsak egyes iparágakra, hanem egész vidékek lakosságára nézve is.

Az egyetlen mód, amely e veszedelmes betegség leküzdésére ez idő szerint rendelkezésünkre áll, az, hogy lelkiismeretes gondossággal válogassuk ki vetési célra az egészséges gumókat. Ez csakis úgy történhetik, hogy július és augusztus hó folyamán, amikor a beteg bokrok az egészségesektől könnyen megkülönböztethetők, még künn a burgonyaföldön megfelföldjük a beteg bokrokat (színes rongy rakótesztével, vagy jelzőkáró leszárasával), ezeknek termését külön szedjük és semmi szín alatt sem használjuk vetésre. Vetőmagul csakis a teljesen egészséges bokrok gumóit szabad használni!

Ha bármi oknál fogva kényszerítve volnánk tavaszszal vásárolni ismeretlen származású vetőgumókat, ez esetben — ezt különösen figyelmebe ajánljuk a burgonyatermesztőknek — nem szabad elmulasztani, hogy a vásárló nagyobb mennyiségű kb. 100 gumót tartalmazó mintát küldjön be Magyaróvára a növénykörtani állomáshoz megvizsgálás végett. Nevezett intézet díjtalanul végzi a vizsgálatot s értesíti a beküldőt a minta egészségi állapotáról.

Egy másik, ugyancsak veszedelmes újabb betegsége a burgonyának a "gyűrűsbetegség", amelyet bakteriumok okoznak. Ha a beteg gumót kettészeljük, a metszési lapon, a héjtől egy fél — egy centiméternyire befelé egy többé-kevésbé teljes, barnaszínű gyűrű ötlük szemünkbe, amely a gumó edényeinek romlása folytán keletkezik. A egészséges gumó kettévágásakor is látjuk ez edénygyűrűt a bel- és héjrész közt, csak hogy e gyűrű színezetlen, semmiestre sem barna. Ha csak nagyon kismérvű a gumó fertőzöttsége, akkor a metszési felületen nincs is meg a teljes barna gyűrű, hanem csak helyenként, főleg a köldökhöz közel vannak feketésbarna pontok vagy vonalak, amelyek bent fekszenek a gumó edényeiben, vagyis a gyűrűben, s ha a köldökhöz át vágjuk ketté a gumót, akkor meggyőződhetünk, hogy e barna pontok nem egyebek, mint keresztülmetszett barna edények.

Ha a beteg gumót kiültetjük, világos, hogy a belőle fejlődő hajtások is beteges lesznek, mert hisz ezek edényei benső összefüggésben vannak a barna nem kel ki s ha kibontjuk a földből, azt látjuk, hogy a gumó külsőleg egészséges, a belőle fejlődő hajtások elhalnak, még mielőtt a földből kibújnak volna. Ha egy ily hajtás a felszínre kerül is, ott nyomorúságosan fejlődik, a szár rövid marad s apró leveleket visel, amelyek gyakran feketepettyesek s ellentétben az előbb leirt levélfodrosodással, elulról felfelé menőleg kezdenek száradni és lehullani.

Az is előfordul, hogy kezdetben egészen normálisan fejlődik a növény, nyár derekán azonban egyik-másik, avagy valamennyi hajtása áttetszővé és barnapettyessé lesz és elszárad; a beteg hajtások levelei feketés, lassan nagyobbodó foltokat kapnak az erekén, összezugszognak és lehullanak. A most ismertetett esetben a gumótermés látszólag normális, főleg akkor, ha csak egyetlenegy hajtás beteg. Pedig éppen ezek a gumók a leg-

veszedelmesebbek, mert általuk terjed el a betegség a következő évben.

E betegség okozói bakteriumok, amelyek valószínűleg aszárrész alsó részének repedéseibe kerülnek bele a növénybe. De belekerülhetnek e bakteriumok a talajból közvetlenül a gumóba is, főleg akkor, ha a vetőgumókat szétdarabolva ültetjük el, ami sok helyen szokásban van.

A gyűrűsbetegség elhárítására ugyan azok az irányelvek követendők, mint a levélfodrosodásnál. E mellett arra is ügyelni kell, hogy feldarabolt burgonyagumók vetésre ne használtassanak.

Singer varrógép

majdnem új karban 60 koronáért eladó. Bővebbet Bialofszky kisasszonynál Aisó Zelle u. p. Szilád.

A szerkesztésért felelős: a lapfőigazgató és kiadó Szold J.

Értesítés iskolai beiratásról.

A galgóczi m. kir. áll. polg. fiú- és leányiskolában a jövő 1908/9. iskolai évre a beiratások szept. hó 1. és 2. napján (kedden és szerdán) fognak megtartatni, még pedig d. e. 8—12-ig és d. u. 2—4-ig.

1. A naponelybelieket fölhívom, hogy az első beiratási kedden, okvetlenül jelentkezzenek, mert a második napon, szerdán, a vidékiek fognak beiratni.

2. A beiratáshoz minden tanuló hozza magával: a) keresztlevelét, illetőleg születési bizonyítványát, b) az előző osztálytól szóló iskolai bizonyítványát és c) újraváltási bizonyítványát. E bizonyítványok híján nem, avagy indokolt esetben föltételeseül fog beiratni az illető tanuló.

3. A beiratási, könyvtári és értesítői díj 6 K 30 f., a tandíj 10 K és az izr. növendékek hitoktatási díja 4 K. E díjakat a beiratáskor kell fizetni.

4. A jó magaviseletű, szorgalmas és legalább jó osztályzatú tanulók, ha szegénységüket kellően igazolják, tandíjmentességben fognak részesülni. A tandíj elengedéseért a nyitra megyei kir. tanfelügyelőhöz kell folyamodni és a kérvényt a beiratáskor az igazgatónak át kell adni. A folyamodvány mellékletei: a) szegénységi bizonyítvány, b) iskolai bizonyítvány. Az áll. hivatalnokok, tisztviselők és a tanügyi pályán működők nem kötelesek szegénységi bizonyítványt csatolni, de ez esetben a folyamodványt szabályszerűen kell bélyegezni.

5. A tankönyvek — az I. l. o. kivételével — változatlanul maradnak. Az I. l. o.-ban használandó könyvek címe a beiratáskor fog megmondani. Figyelmeztetem a tanulókat, hogy a tanítás kezdete előtt szerezzék be könyveiket, és lehetőleg újakat vegyenek, de minden esetre a legújabb kiadást vegyék meg. Általában minden szükséges taneszközzel lássák el magukat idejekorán.

6. A vidéki szülőket különösen figyelmeztetem, hogy oly helyen fogadjanak lakást gyermekeiknek, mely kifogás alá nem eshetik, mely az igazgatónál már előre be van jelentve. Fiúk és leányok csak az esetben szállásolhatók el egy helyen, ha testvérek és más tanulók ott nincsenek.

7. Az iskolai év ünnepélyes megnyitása szept. hó 3-án lesz és a rendes tanítás 4-én reggel 8 órakor veszi kezdetét.

8. A javító, felvételi és tantervkülönbözeti vizsgálatok aug. hó 31-én, hétfőn, fognak megtartatni, mikor is a vizsgázóknak reggel 8 órakor jelentkezni kell. Figyelmeztetem az illetőket, hogy aug. hó 15-ig szabályszerűen fölszerelt és bélyegelt folyamodványt intézzenek az igazgatóhoz a vizsgálati engedélyért.

9. Az V. és VI. o.-ba beiratkozni szándékozó tanulók aug. hó 30-ig jelentkezzenek és a kötelező szülői (gyámi) nyilatkozatot adják át, mert ez osztályok megnyitása a tanulók számától függ.

Lázár Lajos igazgató.

BOHN M. és TÁRSAI
NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep e szakmában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-féle TÉGLAGYÁRAK
NAGYKIKINDÁN és ZSOMBOLYÁN

Alapított 1864. — Legelőkelőbb referenciák. — Alapított 1864.

50 millió évi gyártás

— a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő eserepekből —

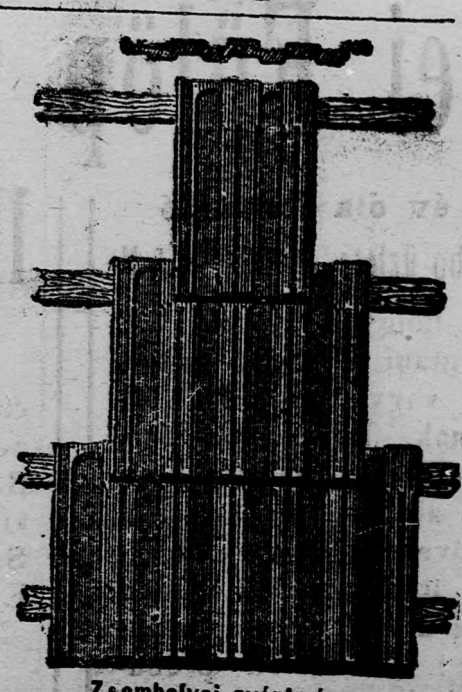
VASOXYD természetes vő;ős színben vagy kátrányozva.

Gyártmányok: Bohn féle szabadalmazott biztonsági átfedő-cserepek. Legelőcsőbb, legszebb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Nagykikindai gyárany. Bohn-féle szab. biztonsági átfedő-cserep 272 mm.

Zsombolyai gyártmány. Szab. biztonsági préselt átfedő-cserep 258 mm.

Arverési Hirdetmény.

Gula Péternek — kiskorú **Rehák Orsolya és Domonkos** elleni vagyoni közösség megszüntetése iránti végrehajtási ügyében Zákosztolány község 19 sz. tjkvében foglalt I. 1-3 sor 29. 31 33 hljr. 17/a házs. urbéri beltelek 699 korona kikiálltási árban **1908 évi szeptember hó 3-ik napján d e. 9. órakor Zákosztolányban a község házán** megtartandó nyilvános árverésen a kikiálltási áron alul is eladatni fog. Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiálltási ár 10 % át vagyis 69 korona 90 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. járásbíró mint telegkönyvi hatóság.

Galgócson 1908 évi június hó 2 án.

Sándor kir. járásbíró.

Herz bank- és Gyula biztosítási iroda Galgóc

Beváltja esetleg kicseréli a sorsolt értékpapírokat
Elad eredeti árakon osztálysorsjegyeket,
 Vesz és elad sorsjegyeket, é értékpapírokat napi árfolyam szerint
Elfogad biztosításokat a legelőnyösebb feltételek mellett, tűz, jég baleset és betörés ellen valamint az ember életére.

BIZTOSÍTÁSOK elvállalása sorsjegyek, részvények stb. kisorsolásából eredő **árfolyam veszteség ellen.**
 Sorsolási ellenőrzés **költség mentesen.**
 Sorsjegyek huzásáról, valamint minden a bank és biztosítása szakmába vágó ügyletről kész séggel adok felvilágosítást.

Egy üzlethelyiség.

Galgóc legforgalmasabb helyén, az Erzsébet utca 7 számú házában tolyó évi július 1-től

kiadó.

Bővebbet: **Rudolfer Zsigmondnál.**

Mielőtt
 Személyi, jelzőlog-v. építé
KÖLCSÖN
 iránt intézkedni kérem
 díjazással Prospektst.
MELLER L. EGYED
 BUDAPEST
 IX. Lóczyai utca 7.
 Telefon Intérszobában
 46-31.

külön bejárattal

Bütorozott szoba kiadó.

Cím a kiadóhivatalban.

„Szalómó mondásai”

Mischle)

cím alatt 1875. évben, magyar kiadásban egy könyv jelent meg Szold J. galgóczi könyvkereskedő kiadásában, a melynek szerzője Dr. Szold B. baltimori író volt. E könyvnek egyik példánya megvételre kerestetik.

Bővebbet a kiadóhivatal.

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

VESE- ES HÓLYAGBAJOKNAL MINDEN VIZET FELÜLMUL.
 Kellemes, kissé savanykás ízű, vasmentes, szénsavdus, endkivül üdítő asztali viz.
ORVOSILAG AJÁNLVA. ORVOSILAG AJÁNLVA
 Ivógyógyomlóra használva, vese- és hólyagbajoknál vesemence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult. -Prospektust kívánatra küld a forráskezelő **Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága. Buziásifüdn.**

ETEL. ≡ ITAL. ≡ ÁLOM.
Szükséges ez a három!

L ICHTNER KÁROLY, Vág-Szered, szálloda, vendéglő és kávéház az „Arany griff”-hez.

Ujonnán berendezett kényelmes szobák Saját telepű gázvilágítás, saját fogatit minden vonatnál úgy vidékre is. Keresk. utazók kizárólagos találkozó helye, szelvényüzetes engedmény. Szep nyári kert, tekepályával.

Pontos kiszolgálás, elismert jó konyha, kitűnő „pannonia” borok, „Dreher” fele király-sör naponta friss csapolás.

Erzsébet utca 14. sz. a.

egy 3 szoba, konyha és a szükséges mellékhelyiségekből álló utcai lakás, ezenkívül egy raktár kiadó

Bővebbet :

Ollé János, haztulajd. Erzs. u. 14.

Házi szolgálga

ajánlkozik, ki a magyar, német és tót nyelvet bírja és 2-3000 korona kaucióval rendelkezik. Cim a kiadóhivatalban.

Régi jómenetelű hentes üzlet (vasárnap 400-500 korona bevétel) közeli vidéki városban teljes berendezéssel más vállalat miatt bérbe adó. Továbbit a kiadóhivatal.

Mint március 15-én, amikor

legfensége-sebb negy-vennyolcas eseményeket Galgócon

abrázoló képek voltak kifüggeszt. Szold Jakab könyvkereskedő kirakatában

Galgócon

Ferene József téren

s állandóan nagy nézőközönség magyarárgatta egymásnak az akkori dolgokat, úgy most is sokan állnak meg ugyanazon kirakat előtt, melyben gyönyörű, izléses levelezőlapok pompáznak. Óriási a választék ebben s ezért ne mulassza el azt megtekinteni.

Tisztelettel van szerencsém a n. földbirtokos s gazda közönség tudomására hozni hogy több világhírű házak képviselőitnek elvállalása által amúgy is dusan felszerelt:

nagy gazdasági és varrógép raktáromat

meg tetemesen megnagyobbítottam és kibővítettem.

Hofer és Schranz-féle, gözcséplő készletek benzinmotorok és egyéb mezőgazdasági gépek gyártmányai a legjobb kivitelben nálam állandóan raktáron vannak és kaphatók.

Dús választékban kaphatók továbbá eredeti Kühne-féle vetőgépek Mayfarth Ph. és társa szállóprések, cséplő és vetőgépek, valódi jó minőségű karikahajós és lendhajócskás varrógépek, melyekhez külön himző keszulekek is alkalmazhatók.

Titania művek egyedüli képviselőte és raktára.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve

NEUHAUSZGYULA gépkereskedő Érsek-újvárott Széchenyi utca legkedvezőbb részletfizetés!

Legjobb mezőgazdasági gépek

Singer Co. varrógépek részvénytársaság

Csak az ily cég táblával jelzett üzletekben lesznek SINGER varrógépek elárúsítva.

Nyitra, Megyeház utca 15.

Békei Fülöp

20 év óta fennálló férfiszabó-üzlete, NYITRÁN

Azon hölgyek és urak, kik mértékutáni elegáns angol ruhát vagy kész felöltőt óhajtanak, bizalommal forduljanak Tóth Vilmos-utca 24. sz. alatt a jelenkor minden követelményének megfelelő üzletemhez! Külön szabász a férfi és női szabószághoz! — Külön próbaterelem hölgyeknek!

Előfizet 5 kor, 1/2 félárért.

Dobo

Kérelem Galgóc... Ha rendezés... végrehajtás... község lakó... tudomásul h...

Ha az i... szól kézbesi... dekelt tudor... gett; ha pe... jítás, vagy... vagy általa... berének szö... telmiségi ny... járáság figy... hirdetendő... intézni, illet... tudomásul h...

Külföldön... ezot, mind... kába áll, tar... napi szükség... filléres napi... hogy ebéd... domást szer... jabb polgár... ez ő neki p... cára Helveti... körülzárt m... sikjain rom... re pora sinc... munkaszeret... zánkban saj... tömegeinek... nem hatotta... ujság mint a... küllözhetetlen... így igen ter... vényeket ve... nak a nép... hez leszállni... a közérdek... legyen.

Régi s ig... Magyarország... talános és... vasár-ünnep... gős esetekben... bolás utján... — s a ma... ebben párat... a község lak... figyelembe v... igen helyes... vős. eredmén... sem tetelezh... Helységün... fogva, tekint... évtizeddel e... ritka volt, m... detés, dobola... azaz tót nyel... másképp nem... Tempora mut... toztával, azo... nem kis váró... magyarosodá... toztal.